

IN PACE IN IPSUM

I. ÉVF.

1900

11. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczí-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

FLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIETUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DONUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

ECCE AGNUS DEI.

ELECTORUM CONSERVASTI.

CUJUS NON SUM DIGNUS.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Évfordulón. — Áldozáskor. — Napot kérünk a virágokra. — A Boldogságos Szűz Mária tisztelete. — Jellépek. — Az Örökimádás temploma országos hízettségének nagygyűlése. Titkári jelentés. — Oltáregyesületi ügyek: 1. A budapesti Oltáregyesület alapításának 42. évfordulója. 2. Komáromi Oltáregyesület jelentése. 3. Befolyt pénzek nyugtázása. 4. Tárgyak lajstroma. — Az Oltáriszentség hívei: 1. Egy nagy király rendületlen hite. 2. Egy sokat mondó kép. 3. A legfőlségesebb Oltáriszentség imádása. — Az ünneplő Szent-Szív társaság. — Irodalom. — Elhunytak. — Hirdetések.

ÉVFORDULÓN.

Az 1859. év november hava örökké emlékezetes a magyar főváros hitéletének fejlődésére. Egy Isten szíve szerinti szerzetes s egy, az Anyaszentegyház legkedvesebb szentjeinek lelkesedését átértő és átérző főurnő ekkor alapították meg a központi oltáregyesületet s megjelölték ezzel a magyar társadalom előtt is azon erényeket, melyeket a lelkekben meg kell honosítani, ha a szíveket az erkölcsi súlyedéstől — melyben tehetetlenül vergődtek az elmúlt XIX. századon keresztül — kiragadni, a jövő XX. századot ismét kereszténynyé tenni s Magyarországot újból a keresztény gondolkodás és civilizáció előharczosává akarjuk avatni. E két hatalmas erény, melyet I. b. Trautwein Nep. János és gróf Cziráky Jánosné az Oltáregyesület elé célul kitűzött s melyben a magyar katolikus társadalom bajainak orvosságát keresnünk kell: az *imádságnak* s a *keresztény áldozatkészségnek* szelleme.

A XIX. század elfelejtett imádkozni. Az előbbi század alkonyán az európai társadalom oly oltár körül térdelt, melyen az ész tiszteletére gyújtottak tűnjént. A XIX. században a nemzetek, melyek detronizálták az Istent, még inkább megfélemedtek emberi méltóságukról s leborultak az *anyag* előtt. Eltompult az emberek érzékenysége mindazzal szemben, a mi nem látható szemmel, csak hittel, a mi nem elégíti ki a földi javak utáni vágyat, hanem a szív természetfölötti szomját, a mi nem izgatja az érzékeket, hanem megnyugtatja a lelket.

Mohó vágygyal vetette magát a társadalom a földi boldogulás eszközei után. Az anyagi javakért föláldozott mindent, mi századokon keresztül szent volt és értékes. Megváltoztatták a becsület fogalmát, csakhogy annál szaba-

dabban gyűjthessék a földi kincseket. Kigunyolták s elferdítették az erkölcsi törvényeket, hogy mi se zavarja őket, midőn teljesen átengedik magukat az anyag uralmának. Ha szertelen törtetésükben akadályra bukkantak, feldöntötték, félrelökték, lett légyen az oltár, örök eszme vagy isteni tanítás.

S ha közben megszólalt egy hang, mely ez erkölcsi forradalom pusztításai között a lélek mennyei szárnyalásában keresett vigasztalást; ha a nemesebb szívek le akarták rázni az anyagnak bilincseit s vonzalmukkal, reményükkel, vágyaikkal és fájdalmaikkal oda akartak fordulni, hol meghallgattatást reméltek, ha azt a szívet kitarthatják s imádkozhatnak: akkor megszólalt a kiesinylésnek, gúnynak és haragnak hangja s hirdette, hogy a modern társadalomban annyira szükség van minden *erőre*, hogy *nem ér rá imádkozni*, haladnia kell.

S a modern társadalom haladt imádság nélkül. De e haladás — míg szemre nagyszerű és eredményes volt — a hanyatlásnak, az erkölcsi süllyedésnek volt csak czifra leple. A lelket nem engedték természetes hajlandósága szerint ég felé emelkedni, belemerült tehát a sárba. A szív szükségleteivel és válságaival nem fordulhatott a természetfölötti erő segítségéhez, eltévedt s elbukott az anyagi küzdelem zürzavarában.

Mennyi jeles férfit sodort el a kor szelleme, ki az igaz haladásnak lett volna tevékeny munkása, ha válságok idején az ima erejével indult volna a küzdelembe; de letette a fegyvert, vagy maga ellen fordította, mert az anyagi erők változhatatlan harcában nem ragadta meg ezt az *erkölcsi* fegyvert, mely a fizikai törvények kérlelhetetlen hatalmával szemben megőrzi az ember bizalmát s az ember nemesebb részének az anyagi törvények fölött való diadalának reményét. Hány gyöngé szív nem tört volna meg, ha a szenvedésekkel, kísértésekkel, a bukás lesújtó érzésével szemben az imádságban keresett volna vigasztalást s ennek szárnyain emelkedett volna tisztultabb légkörbe, hol a földi salak lehámlik s az ember boldogabb, mert közelebb érzi magát Istenhez, kivel — mint a gyermek szülőjével — az imádság gyermekileg tiszta és őszinte hangján közlekedik. De a »fölvilágosodás« nevében tiltakoztak, hogy az ember megalázza magát, leboruljon s gyermeki érzelmeket keltsen szívében. Kigunyolták az imádkozó lélek jámborságát. Nem engedték, hogy kiemelkedjék e földi lét korlátaiból, melyek ólomsúlylyal neheztedek reá, míg végre a leigázott, földhöz lánczolt lelkek elfajulása és szörnyű lázadása, mely megremegtette az imádságot megvető társadalmi alapjában, meggyőzte a világot, hogy a léleknek *fönn* a helye, hogy szárnyakra van szüksége, melyeket az ima kölcsönöz neki.

Ezt a meggyőződést kell a nemzetek szívébe jól bele vésni. Az oltár körül kell az összes társadalmi osztályoknak találkozniok; az imádságban, az áhítatban kell a lelkeknek összeforrniok, ha nem akarjuk, hogy testvérharcban ellenségek gyanánt találkozzanak egymással az emberek s az imá-

ról leszokott néma ajkak csak a kétségbeesés pillanataiban nyílnak meg reménytelen sóhajokra, vagy kegyetlen káromlásra.

Ott az oltáron, a hol a tabernákulum áhitatos csöndjében lángol egy isteni Szív a világ üdvéért, a hol az Isten bárányának szüntelen imádsága, imádságos, titkos élete foly az egész emberiségnek példájára, a szomorúak vigasztalására, a bűnösök megmentésére, ott kell keresni a társadalmi bajok orvosságát, az imádkozó Üdvözítő szózatában, mely örökké hirdeti: Sursum corda!

A mely lélek e szózatot megérti s kiemelkedik az imádság szárnyain a földi korlátok közül, az nyugalmat lel a végtelen föntség szemléletében s az imádságggyújtotta világosságnál látja, hogy mindaz, a mi bántja és lesújtja, csak muló áramlat, előkészítője a jövő boldogságnak, megelégedésnek és halhatatlanságnak, melyet imája közben hittel lát s imája erejével remélve vár.

Oda kell tehát téríteni az oltárhoz téves utjáról *minden* társadalmi osztályt. Csak ha imádkozva fognak leborulni az Isten fönlsége előtt minden népek; csak ha az Oltáriszentségben rejtőző Üdvözítővel beszélni, gondolatokat és érzelmeket fognak tudni cserélni a férfiak ép úgy, mint a nők, a gazdag úgy, mint a szegény, az ur, mint a szolga: akkor fog helyreállni a lelkek nyugalma, helyre fogja állítani az imádság.

Azért volt áldott gondolat, mely e főváros lelkeit az oltárhoz, az édes Jézushoz utasította, ismételve az Ő szavait: «Szünet nélkül imádkozzatok». Ha e szünet nélkül való örökös imádság meggyökerezik társadalmunkban, ha az Oltáregyesület ez első célja minél szélesebb körökben fog megvalósulni, akkor félelem nélkül tekinthetünk a jövőbe: a szünet nélkül imádkozó lelkek ezreiben nemes törekvéseinknek, szent reményeinknek megvalósítására győzhetetlen hadsereg áll rendelkezésünkre.

Ha az Oltáregyesület első célját sikerül érvényre emelni, ha az imádság szelleme meghódítja a lelkeket, akkor az Oltáregyesület alapítóinak másik nagy gondolata: a *keresztény áldozatkészségnek* szelleme szükségképpen megvalósul.

S ki tagadhatná, hogy ez utóbbira is égető szüksége van társadalmunknak? A nyomornak uton-utfélen elénk táruló szörnyű képe, a statisztikának az elszegényedés szülte súlyedésről és büntettekről beszámoló megdöbbentő adatai félelmesen hirdetik, hogy kihűlt a keresztény szívek melege, megcsappant áldozatkészsége.

Az elmúlt század története azonban arra is megtanít, hogy az emberekkel szemben tanusított szeretetlenség csak gyászos következménye volt az Isten iránt tanusított szűkkeblűségnek és kapzsiságnak. Az anyagiakért folytatott irgalmatlan verseny ott szedte legtöbb áldozatát, a hol előbb már kifosztották a templomokat, elvitték az oltárok ékességeit, kapzsi szívvel

széthordták az Egyháznak a hívek nagylelkűségéből Isten dicsőségére, a keresztény katolikus gondolkodás terjesztésére följánlott kincseit. Csak miután kirabolták a szentélyt, indult meg az általános testvérharcz. Midőn dűledező templomokban imádták az Istent, rongyokba takarták az Ur Jézus szent testét, por és piszok borította az oltárt, melylyel a társadalom nem törődött, akkor megjelent az éhező, rongyaiban didergő, kifosztott és tönkretett embereknek serege, kik nyomoruságukkal hirdették és hirdetik, hogy meghűltek a szívek, kifosztották az Istent, de utána rögtön az embert.

Hiába szónokolnak humanizmusról, emberszeretetről, ha nincs meg az Isten szeretete, az Isten iránti nagylelkűség; mert csak ez a nagylelkűség és áldozatkészség szüli a felebaráti szeretet csodáit.

Midőn a keresztény áldozatkészség a fönséges dómokat emelte, ugyanakkor hajlékot nyitott az elhagyatottaknak is. Midőn a szentélyt drága szövetekkel diszította, számtalan árvát és koldust ruházott föl. Tudott aranyat-ezüstöt az oltárra halmozni, az Ur Jézusnak vagyont áldozni, de sohasem állott elő azzal, hogy nem adhat kenyérre az éhezőknek, hogy mindent oda adott az Istennek; mert az Isten iránt nagylelkű szív sohasem lehet érzéketlen embertársával szemben s csakis ezen a nagylelkűségen, ezen a keresztény, Istennél kezdődő áldozatkészségen emelkedik a társadalomért is nagyra képes keresztény áldozatkészség szelleme.

Nagyra kell tehát nevelni szívünkben e két nagy erőt: az imádságnak s a keresztény áldozatkészségnek szellemét. Főkép azok, kik a szentségi Jézus bensőbb tiszteletére vállalkoztak, kell, hogy táplálják e szent lángot, mely az oltár folyton imádkozó s örökös áldozatot bemutató Királyának szívéből kiáradva, az Oltáriszentség tette kész tisztelőinek lelkén át van hivatva kiáradni a társadalomra s azt megtisztítva, a kereszténység szent tanai szerint ujjaalakítani.

Áldozáskor.

Égi harmat! oh, jöjj, siess,
Szállj ide a szívembe,
Hisz a bánat igaz könye
Szép virággá nevelte.

Égi manna! lebegj alá,
Keress helyet szívembe',
Hisz a gyónás szent varázsa
Oltárkövé emelte.

Mennyei láng! repülj hozzám,
Gyujts világot szívembe',
Hogy az erény ösvényéről
Többé már ne lépjek le.

Mennyei nap! itt áldozz le,
Széles tenger szívembe',
S lelkemet a szeretetnek
Biborával leheld be!

Órangyalom, örömsugár
Aranyozzon!... szívembe'
Égnek, földnek dicső Ura
Szerényen most pihen le.

Szent az Isten, szent az Isten!
Ez ének rezg szívembe',
A mindenség is örökké
Egyedül csak ezt zengje!

Szilvi László.

Napot kérünk a virágokra!

Mért nem nyílik a Jeges-tenger partjain pünkösdi rózsza és illatos liliom?
Mért nincs ott cserfa-lomb, szomorufűz és rezgőnyárfa, mely a magyar ajkat
annyi hangulatos dalra fakasztja? Mért nincs ott semmi — csak zuzmarás
gyökér és fattyu muhar; azok is elbujnak a hóréteg alá, hogy a végleges
dermedéstől megmeneküljenek?

Ugy-e, azért, mert ott olyan hideg van, hogy nem élhetnek a szerves
testek? A testek beszüntetik a munkát és megáll az élet. Ezt mindenki
tudja.

Melegség kell a pünkösdi rózsának, hogy önmagát kifejlészhesse,
a liliomnak szintén, az cserfának, a fűznek, a nyárfának nemkülönben.

Ki mondhatná azt okosan, hogy ez nem így áll a lelkek nagy világá-
ban is? Hiszen az Ur Isten a szellemországot ráépítette a természet országára!
A kegyelem nem a levegőben lóg; a megváltás nem az angyaloknak szól,
hanem röghöz tapadt, husból, vérből való embereknek. A természet csodá-
latos módon átjátszik a kegyelemvilágba. Azoknak a jelenségeknek tehát,
melyeket a nagy természetben megfigyelünk, vetített képeit megtaláljuk lelki
világunkban.

Kell ott is melegség az élethez, hogy ne álljon a dermedés. Egy
boldog szívet, egy eleven lelket hidegen ki tud elképzelni? Ez paradoxon.

És mi az, a mi melegíti a lelkeket? Ezt ugyan mindenki tudja, még
az a gúgyogó kisdéd is, ki szívesen tapad az édes anyja kebelére azért,
mert az szereti.

Szeretet kell a lelkeknek, akkor nyílnak bennük a buzgóság pünkösdi
rózsái, a tisztaság illatos liliomai, a jócselekedetek színpompás szegfűi,
szóval a tiszta boldogság egész paradicsoma. Ámde melyik szeretet az,
mely ennyire termékenyíti azt a sok millió emberi szívet? Annak valami
közös nagy forrással kell bírnia, melyből az összes szíveket elegendőképen
táplálhassa.

Ugy van! Kőszén melegével, villamos világítással senki nem akarná
a nagy természetben a napot pótolni. *Igy lesz egy centrális tűzfókus a lel-
kek világában is.* Mi egymás szívét boldogíthatjuk, ez kétségen fölül áll,
de — nem állandóan. Mi egymásnak elegendők vagyunk, de — csak ideig-
óráig. Épen úgy, mint az égő cserfa is fölmelegíti üvegházban telelő palma-

társát, de csak ideig-óráig, míg a tél elmúlik. Hanem ha az összes pálmákat eserfa melegével akarná valaki nevelni, már csak nem tartóztathatnánk magunkat attól, hogy ne nevezzünk rajta jóízűt.

Eddig tart a kép. Most jön az alkalmazás. Magyarországból kezd Szibéria lenni. Mintha ki akarna hűlni. A lelkek belemerevednek az elkese-redésbe, megfásulnak a durvaságban, összeaszalódnak az önzésben, elfonynyadnak az érzékiségben. Az alázat ibolyáját, a tisztaság liliumját, a buzgóság rózsáját, a jócselekedetnek szegfű-illatát nemsokára a régi pergamentekeresekből fogjuk élvezni igazán.

Mi ennek az oka?

Az, hogy elborult az emberi lelkek melengető ezentrális fókusa: az *eucharistia*. Gőz és füst — a főlsszabadított szenvedélyek gőze és füstje — szállott föl a szivekből és oda ékelte magát a szívek és a lelki nap közé. Kapkodunk humanizmus után, kapkodunk szépművészetek után, kapkodunk nemzeti eszme után, hogy ezek melengessék föl a dermedő magyar szíveket. Menjetek félre, szerencsétlen Sziszifusok!

Napot kérünk! A keresztény magyar szívek napját! Azt az áldott, azt a kedves, azt a drága, szent, éltető napot: az *eucharistiát*! Hogyan is akartok ti tavaszt varázsolni közénk, ha nem ismeritek a napot? Hisz ez dőre dolog!

Ki és miféle erő fogja életre serkenteni azt az emberi szabad akaratot, melynek végső gyökerei a szívek legbelső oszlásaiba ereszkednek? Hogyan akarsz te oda lejutni? Teleskóppal? Villanyfénynyel? Mechanikával? Festéssel? Tollal? Téntával? Ugyan kérlek, ne nevetess ki magadat. Hiszen az emberi szabad akaratnak kívülről csak egyetlen-egy éltető eleme van: az isteni malászt, vagyis a *kegyelem*. A kegyelemnek pedig egyetlen bő forrása van: a fölfeszített Jézus szentséges Szíve. És az lüktet az *eucharistiában*.

Látod a logikámat! Állítom, hogy Magyarországot egy dolog képes csak regenerálni: az *eucharistia*. Ehhez van kötve üdvösségünk és kárhozatunk már itt a földön is.

Oh, magyar anyák, ha ti ezt csontvelőig átéreznétek, ha ti nem ismernétek szebb missiót, nemesebb ambíciót, minthogy a feslő bimbócskákra, a ti gyermekeitekre, kik a természet mohóságával vágyanak a kegyelem harmata és sugara után, ráeresztenétek ezen szentséges napnak melegét! mennyire megfelnétek ti Istentől rendelt hivatástoknak. Mennyire áldana titeket a megújított keresztény magyar haza. Akár mit gondoltok, ezzel ti tartoztok, ez elengedhetetlen adósságtok.

Kérjük és várjuk tőletek, hogy saját példátokkal, saját beszédekkel, érzési és gondolkozási módotokkal, könyveitekkel, pénzetekkel, imáitokkal, egész életetekkel beviszitek gyermekeitek szívébe és ott cselekvési faktorrá nevelitek azt az édes, kedves, imádott hatalmasságot, melynek neve: *eucharistia*.

A Boldogságos szűz Mária tisztelete.

Minden jámbor lélek Istenhez közeledni óhajt; de mennyit fárad, mennyit tévelyeg, hány kerülő utra, hány téves ösvényre lép, míg a helyes irányt megtalálja. Nemesebben érző szív szinte öntudatlanul emelkedni kíván, mert betölti egész valóját a magasabbra törő vágy.

Szellemi és testi erőnket megfeszítve, fáradhatatlanul futunk vagyunk, magas méltóság tiszteltetés eléréseért. Az érvényesülés uralkodó gondolata örült versenyre készlet. Kiragadjuk rokonaink, barátaink kezéből a sikert, hogy előtérbe lépve dicsértessünk és tönjéneztessünk, meg sem gondolva, hogy téves hit vezet; mert lelkünk elnémíthatlan kiáltása nem a földi javakért iparkodik, de egy felséges kép, egy elérhetlen *ideál*, az *Isten* képe lebeg lelki szemeink előtt, nem hágy nyugodni és nem hágy megelégedni a földi lét silány sikereivel!

Hítörölhetlen lángbetűkkel van lelkünkbe vésve a végzetteljes szózat: „*Excelsior!*” *Emelkedni!* mindenáron emelkedni! De hová, te boldogtalan ember? Hisz lehetetlen oly magasra fölkelni, hogy még magasabbra ne kíváncsozzunk; a kielégített vágyak új vágyakat szülnek, megízlelve egyszer az emelkedés édes mámorát, megállani nem tudunk.

És vajjon mi készítet minket fölüllemelkedni az embereken? Honnan jön az a bátorító, buzdító hang? Aztán, *többek* akarunk-e lenni a tömegnél vagy *jobbak*? Mily különböző két fogalom, melyet oly gyakran összetévesztünk, mert még abba a kis jóba is, a mit teszünk annyi sok rossz vegyül!!

Halhatatlan lelkünk úgy van alkotva, hogy be nem érheti a földi gyönyörökkel. Szűk neki ez a porhüvely, a mely folytonos szükségleteivel, alacsony kívánságaival szinte lealázza a fölfelé törekvő lelket.

Föl, föl, a magasba kíváncsozunk, de fogalmunk sincs, mily iszonyu nagy utat kellene tennünk, hogy vágyainkat kielégítsük.

Annyit fáradunk, annyi törjük magunkat, míg végre ráakadunk az általunk követendő irányra...

Igy egy szegény asszony de sokat vergődött, de sokat szenvedett, a míg megnyugodhatott!!

Boldogítani az embereket volt élete egyetlen célja és minden gondoskodása, minden fáradsága a föld rögéhez tapadt! Sokat sirt, sokat gondolkodott és *kevés becsületet aratott!!*

Buzgalma szépen kiaknázták, szívjóságát kimerítették, feledéssel, mellőzéssel fizetve, midőn reá többé szükségük nem volt; még azt a vigasztaló tudatot sem hagyták meg neki, hogy egy kevés jót tett!

Szegény asszony, ki fogja őt megérteni? Annyira vágyódott egy dicsérő, vagy legalább egy elismerő szó után!

Hányszor kulcsolta össze kezeit és fohászkodott Istenhez:

— Uram, hát rossz úton járok-e én, hogy oly nehéz az előrehaladás?

Nem jó-e az, a mit tettem? — kérde és szinte megzavarodott, hogy a mit ő jónak hitt, azt mások rossznak minősítették!

Nagy és igaz bánatjában sokat elment a templomba, ott a megfeszített Üdvözítő előtt mondta el minden keservét, minden penaszát! Ugy *szerette* azt a keresztet, lett légyen az az idők viszontagsága által megviselt utsalaki fakereszt, vagy az imázsámolyán függő remekmű; mindegy, a kereszt övé is volt egy kicsit, legalább egy vékony szilánk belőle, melyet *rejtve* viselt megsebzett keblében.

Mielőtt a templomot elhagyá, vágyólag tekintett föl az Isten, a *Megfeszített* édes anyjára. Nem, oda Ő hozzá nem tudott fölemelkedni, oly magasan állott fölötté az a szép szűz Mária! Jézus, az a szenvedő, őt nyitott sebével, kít kigúnyoltak, megostoroztak, tövissel koronáztak, az állott hozzá legközelebb!!

Ila nem is tudott Istensége magaslatáig emelkedni, de mint emberre lett Istenhez, ki értünk földre szállt, ki értünk szenvedett és a keresztfán meghalt, ahhoz érezte magát oly közel.

Egy ki nem mondott vágya volt azonban: a Boldogságos szűz Máriát megismerni és szeretni! De hogyan férközzön hozzá?

Az idők multak, jó és rossz napok változtak, tulsulyban lévén mindig az utóbbiak. Kinek, oh kinek mondhatná el titkon türt, növekedő bánatát? Ki hallgatná meg őt türelmesen? Hisz annyi baj van a világon és ki-kié a legnagyobb! Ugy érezte az a gazdag, de mégis szegény asszony, hogy könnyíteni kell az ő terhén, különben összeroskad. Kihez folyamodjék? Letérdelt a kereszt előtt, összekulcsolá kezeit és értelmetlen szavakat, ilyesfélét rebegett: Uram, Istenem, én nem vagyok csak gyarló ember, távol állok Istenségedhez, ki értünk annyit tudott panasz nélkül szenvedni; én kifáradtam, kimerültem a szenvedésben, küld, oh küld vigasztaló angyalodat!

Történt azután, hogy ájtatossága végeztével visszatért a világ zajába, napi foglalkozását végezni.

A mint a fényesen kivilágított utczákon, gyors léptekkel haladt egy ablakból jövő fénysugár szokatlanul megvilágítá *őt* magát és ... a Boldogságos szűz Mária szobrát ...

— Ez ő — szólt önfeledten azt sem tudva, templomban van-e, avagy zajos utcán. Sohasem emlékezett, hogy történt, de azt a szobrot ő megvette és megáldatta; különben hogy került volna szobájába, ágya mellé a Boldogságos szűz Mária szobra?

Minden szombaton két nagy viaszgyertyát égetett előtte és a virágok, azok folytonosan körülötte illatoztak, ő maga meg alacsony gyermekszéken ült esténként lábainál, elmondva neki egész életét, minden tévedését, nagy küzdelmét, apró sikereit

Oh! oly hűségesen vallott meg neki mindent, kezébe téve le mutat jövőt és a *jelen* megpróbáltatásait.

Ennyi bizalom és vallomás után eloszlottak-e a gondok?

Az asszony alig tudott volna mást mondani, minthogy csodálatosan megnyugodott zaklatott és fölháborított lelke.

Barátnéjává, bizalmas barátnéjává vált az a Mária, ki ily magasan állt fölötté; egész életén át úgy ragaszkodott hozzá. És az a félóra, a mit saját otthonában, saját szobájában a szűz Mária lábainál tölthetett, adott neki erőt a küzdelemre és a szenvedésre.

És midőn meg az Isten magához szólítá, nagy, fekete pecsétetes levél állt a szobor alatt. Rövid, de tartalmas irás.

— Gyermekeim, igazságosan és *szeretettel* osszátok meg hármatok között vagyonomat; a szűz Mária szobromat, miután köztelek el nem osztom, a helybeli templomnak ajándékozom. Harangzugással, díszszel és pompával *vdllaltokon* vigyétek a Boldogságos szűz Máriát az Isten házába és ha valaha hitben vagy vigaszban megfogyatkoztok, hozzá folyamodjatok; bevallva neki tévedéseiteket, *tőle* kérjétek erőt az élet küzdelmeire. Ő el nem fog taszítani, ő meg fog *hallgatni*, mert ő megígérte nekem és szent az ígért, mit anya anyának tesz, különösen ha az esdeklő egy gyaró emberi lény, a meghallgató meg Isten Anyja, a mennyország királynéja. G. C.

Jelképek.

A szentírás az isteni és az emberi tulajdonságokat, nemkülönben az Ur-isten ellenségének, a gonosz léleknek gonoszságát is megfelelő állati jelképekkel fejezi ki.

A szentatyák, mint például Arany-száj szent János, szent Vazul, szent Ágoston, Origenes különösen szerették az állati jelképeket.

A keresztény művészet is mindenkor fölhasználta e jelképeket, hogy általuk érthető nyelven szóljon a katolikus néphez.

Az egyházi ruhák himzésénél minduntalan találunk majd állati, majd növényi, majd pedig jelvényes jelképeket; a melyek vagy személyeket, vagy titkokat jelképeznek.

Sokszor, nemde, úgy vagyunk egyházi ruháinkkal, hogy töviről-hegyire át meg átnézzük azokat, majd kifogásoljuk az alakot, majd pedig csodáljuk a munkát, nem győzzük eléggé dicsérni a himzést.

„Jaj de szép! remek egy kivitel! Mily izléses a színvegyület, milyen finom az árnyékolás, milyen gazdag az aranyhimzés.”

Ilyen és hasonló fölkiáltások leb-
bennek el ajkainkról, midőn egy-egy
diszesebb egyházi ruha ötlik szemünkbe.

Azonban csodálva a gyönyörű kézi munkát, arról szinte meg is feledkezünk, hogy azt nem pusztán az emberi, testi szemünkkel, hanem a hit szemével is kell néznünk.

Kétségkívül már az is sok, ha az a drága, az a diszes munka azt a gondolatot ébreszti föl elménkben, hogy *Ime, ez a pompa, ott, az egyház szolgálatában Istennek hódol, hogy Isten a legfőbb Ur, a kit nem bármilyen hitvány, hanem remek munkákkal illik tisztelni.*

Ámde még inkább meghat az az egyházi öltözet diszitése, ha az nem csupán a külső fényével és ragyogásával szól hozzánk; hanem belső jelentőségével is.

Ez a belső jelentőség eleveníti meg tulajdonképen azt a pompás himzést, rajzot, festést.

Ez az, a mi nemcsak kápráztat, hanem a mi tanít is, a mi szívünkhöz szól.

Hogy azonban egyházi öltözeteink és szereink diszítése valóban ilyen, szívhez szólók legyenek: ahhoz szükséges egyrészt az, hogy azok ne üres czifraságok, hanem kellő jelképezések legyenek; másrészt pedig, hogy mi, a kik azokat látjuk és szemléljük, a jelképeket is értsük, vagyis hogy tudjuk: mit jelent például abban a diszítésben a bárány, az oroszlán, a hal a szarvas, a sas, a pelikán, a galamb?

Mit jelent a sziv, a kereszt, a nap, a hold, a kehely, horgony, kéz? Mit jelent a buzakalász, a szőlőlevél, alma, lilium, rózsza?

Bizonyial kedvesen vesszük azért a t.

olvasók, ha a különféle gyakrabban előforduló jelképes diszítések közül néhányat röviden felsorolunk.

Általí jelképek.

Bárány.

A bárány keresztelő szent Jánosnak eme szavaira tereli emlékezetünket: *«Ime az Isten Báránya»*, valamint Izaiás próféta eme jövendölésére is: *«Mint a bárány a vágóhidra vitélikésnem nyitja föl száját.»* Iz. 53, 7.

Jelenti a bárány Krisztus áldozatkészségét is, valamint a *szelidségét* és a *tűrelmét* is, melyet a szenvedése idején tanúsított.

Senki sem nyithatja föl a hét pecsétetes könyvet, olvassuk a Jelenésekben, hanem csak a bárány. (Jel 5. feje. 6, 8. 14. v. † „”) Ezt jelképezi az a kép, hogy a bárány a hét pecséttel lepecsételt könyvön fekszik.

A bárány néha a *föltámadást* jelzi, ekkor zászlót tart.

Az oroszlán.

Az oroszlán kiváló jelképe a Messiásnak; a ki úgy ígértetett meg, mint Juda nemzetségéből származó oroszlán.

Közönségesen koronával, jogarral és kereszttel ábrázoltatik.

Az oroszlán Jézusban *Istennek amaz erejét* jelenti, a melylyel Jézus a sátánt legyőzte. *«Ime győzött a Juda nemzetségéből való oroszlán.»* (Jel. 5: 5.)

A monda szerint az oroszlán holtat kölykezett és azt a saját leheletével harmadnapra életre keltette. E mondában Krisztus képét találjuk, a

kit Isten harmadnapra halottaiból föltámasztott.

Az oroszán képe azonban gyakran az ördög jelképezésére is használtatik. Sz. Péter I. lev. 5 fej. 8 versében ugyanis így int minket:

«Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellenségetek, az ördög, mint az ordító oroszán körüljár, keresvén, a kit elnyeljen.»

Végül az oroszán még szent Lukács evangelistának is jelképe; ekkor azonban szárnyakkal jelenítik meg.

A hal.

A hal harmadik jelképe az isteni Üdvözítőnek; még pedig a legrégebbi kortól kezdve.

Görögül ἰχθύς a hal neve.

A görög szó minden betűje egy-egy külön szót jelent.

Ι	= Ἰησους	magyarul:	= Jézus
Χ	= Χριστός	"	= Krisztus
Θ	= Θεός	"	= Istennek
Υ	= υἱός	"	= Fia
Σ	= σωτήρ	"	= Megváltó.

A hal képét már a katakombákban is föltaláljuk az oltárokon, gyakran pedig nyárson.

Azonban nemcsak az Üdvözítő, hanem a hivek jelképezésére is szolgál a hal.

Tertullianus ugyanis így ír (de Bapt.): «Mi a vízben (keresztségben) világra jöve a mi Urunkhoz, Jézus Krisztushoz a halhoz illő halacskákká leszünk.»

A katakombákban a hal gyakran kenyeret és bort tart kosárban a hátán. Ily módon a szentségekkel ellátott keresztényeket jelzi; úgy, mint a

bárány is nemcsak az Ur Jézust, hanem az apostolokat és a hiveket is jelenti. Amazokat ugyanis az isteni Mester, mint bárányokat a farkasok közé küldi; emezeket pedig mint jó Pásztor, szent Péter őrizetére és legeltetésére bizza. (Máté 10. Ján. 21, 15.)

Folytatjuk.

Az Örökimádás temploma orsz. bizottságának nagygyűlése.

November 19-én, magyarországi szent Erzsébet ünnepén, gyűlt össze az ország katolikus társadalmának színe-java, hogy a felejthetetlen Erzsébet királyné emlékének kegyeletos szívvel és szóval áldozzon s előre vigye azt a nagy célt, mely az áldott lelkű királyné emlékét nemcsak mulandó szoborral akarja megörökíteni, hanem a szüntelenül imádkozó s eget ostromló lelkek számára akar fényes hajlékot nyitni, hol nemcsak hideg kö vagy ércz, hanem érző szívek fogják az emlékezést századokon át ébren tartani s az Oltáriszentség szerelmében és imáadásában fognak találkozni a lelkek a nagy királyné érzelmeivel, ki míg e földön járt, legdrágább perczeknek tartá azokat, melyek alatt a szentségi Üdvözítővel társalgott.

Az országos bizottság nagygyűlését ünnepélyes szentmise előzte meg, — melyet az Angolkisasszonyok tem-

plomában méltóságos és főtisztelendő gróf Mailáth Gusztáv Károly, erdélyi püspök ur tartott dr. Városh Gyula pápai praelátus, Kánter Károly apát stb. asszisztenciájával. — A szentmise fényét nagyban emelte a budapesti közp. papnevelő énekkarának gyönyörű, teljesen egyházas szellemű éneke.

Az istentisztelet után a közönség átvonult a kátholikus-kördisztermébe, hol 10 óra után kezdetét vette a nagygyűlés, melyen *Császka* György kalocsai érsek uron kívül, ki a kellemetlen időjárás daczára is megjelent kimutatni lelkesedését az Oltáriszentség nagy ügye s a szeretett királyné emléke iránt, megjelentek örgróf *Pallavicini* Edéné, *Zichy* Nándorné grófné, *Zichy* Livia grófné, *Wenckheim* Frigyesné grófné, *Andrássy* Aladárné grófné, *Barkóczy* báróné, *Zichy* Nándor gróf, *Czirák* Antal gróf, *Hugonnay* Béla gróf főispán, *Márkus* József Budapest főpolgármestere, *Városh* Gyula dr. praelátus, *Kánter* Károly apát, *Margalits* Ede, *Csillag* Gyula egyetemi tanárok, *Mihályfi* Ákos, *Kürsz* Antal stb. stb.

A nagygyűlést Mailáth püspök ur a következő beszéddel nyitotta meg:

«Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Mélyen tisztelt nagygyűlés!

Összejöttünk a mai napon, hogy az Örökimádás templomának építésére alakult országos bizottságok kiküldötteiként beszámoljunk két évi működésünkről, megbeszéljük a teendőket, hogy a czélt, melyet magunk elé tűztünk, minél biztosabban elérhessük.

Áldjuk porában is azt a nemes szívet, melyben megfogamzott a gondolat, hogy szegény, jó felejtethetlen királynénk emlékére, ama nagy bűn reparálására, ily megrendítő szerencsétlenség távoltartására lemplomot emeljünk. Kinek lelkében fogamzott meg e magasztos eszme? Egy szentéletű urnő, özv. *Czirák* Jánosnégr.-nő lelkében. Valóban magasztos, nemes gondolat! Mert mit használna, ha egy rövid istentisztelettel akár évenként lerónánk hálánkat szeretett, felejtethetlen királynénk iránt? Használna, igaz, ez is az ő lelkének, de nem eleget, nem annyit, mintha állandóvá, folyton tartóvá tesszük kegyeletes megemlékezésünket.

Mily csodálatos az összefüggés ezen rettenetes esemény s az örökimádás között! Mert sülyedhetett volna-e az ember annyira, hogy egy ártatlan anyának, a mi nemzetünk anyjának, gyilkos tört döfjön szívébe, a ki mást, mint jót, semmit nem tett, — sülyedhetett volna-e az ember ennyire, ha nem távolodott volna el az egész társadalom az Ur Jézustól? Az isteni Gondviselés figyelmeztetni akart bennünket, hogy nem él bennünk Jézus szelleme, nem táplál a szentségi Jézus imádása. Köztünk sincs, a ki azt mondhatná: én mindent megtettem azért a Jézusért, a ki jelen van a szegényes ostyában. A mi szeretetünk, imádásunk jelének, az Örökimádás templomának nagyon szépek, nagyon fényesnek kell lenni, hogy méltó legyen Jézushoz, hogy folytonos imádság, kérlelés legyen, melynek ez lenne a refrainje: Vezesd

vissza magadhoz Jézusunk, magyar népedet! Tanácsold e népnek, hogy képes legyen is, akarjon is nagyot művelni. Adj nemzetünknek erős és határozott jellemeket, adj a gazdagoknak, kik e fővárosban vannak, nagy szívet, hogy lemondjanak minden fölösleges kényelemtől, fényűzésről, hogy annál többet juttassanak a jótékonyság oltárára, a nyomor enyhítésére.

Én nagyon sokat várok ezen czél megvalósításától! A főváros ugyanis nagyon szegény templomokban. A mi fáradozásunk egy olyan helyet készít, a hol maga az Ur Jézus fogja gondozni a hiveket. Az Ur Jézus egy tekintete magábaszállásra indította Pétert; — a hűnös is, ha vétkezik, azért még nem veszítette el hitét, — egy tekintet elég lesz neki az oltárról, hogy a bánat könnyeit hullassa. Az Isten utjai nem lármások, hanem mélyen a szívekben működnek. És itt kell, az ország fővárosában kell fölépítenünk az Ur ezen új hajlékát, mivel az ország fővárosa mindnyájunké. Ha itt lesz a templom, az egész ország mintegy ide zárandokolhat, hogy az Ur Jézus kegyelmét családjára, mindenére leedje. És a fővárosnak rendkívüli eszközökre is szüksége van, hiszen hányan dolgoznak a lelkek rontásán! Az a sajtó, a mely az utolsó évtizedekben megerősödött s sajnos, csak számban szaporodott, a tekintélyt teljesen aláásta. Nincs ma falu, a hova el nem hat, a hova a rombolást el nem viszi. Aztán az egész ország fiatalága hol van nagyobb és állandóbb veszélyeknek

kitéve, mint főleg itt? Kirakatok, optikusok s egyéb emberek, színházak együttesen, tervszerűen működnek össze, hogy mindent kitépjenek a szívből, a mi fölemelhetné, a mi nemessé, szentté tehetné.

Égető szükség van tehát arra, hogy néhány ezer lelket legalább megóvjunk a romlástól az Örökimádás templomának föllállításával. E két év alatt is a gyűjtő-bizottságok nagyon sokat tettek. Azért jöttünk most össze, hogy siettessük, a mennyire tehetjük, előbbre vigyük a szent ügyet, tanácskozzunk a módokról. — Miután megköszönöm, hogy oly szép számmal összegyűltek s ő nagyméltóságának megjelenéseért hálás köszönetet mondok, a nagygyűlést megnyitom!

A püspök urnak a nagygyűlés által kitörő lelkesedéssel fogadott megnyitó beszéde után Gyürky Ödön dr. terjesztette be alább olvasható titkári jelentését s a vidéki bizottságok működéséről beérkezett adatokat. Ezeknek örvendetes tudomásul vétele után a nagygyűlés az elnöklő püspök ur indítványára köszönetet szavazott Gyürky Ödön dr.-nak, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal végezte a titkári teendőket.

Végül nagyméltóságú Zichy Nándor gróf fejezte be lelkes szavakkal nagygyűlést.

«Én részemről — ugymond — folyton figyelemmel kísérem a mi működésünket.

Ebből azon őszinte óhajom sarjadzik, bár lenne a bizottság működése s azon áldozat, a melyet ho-

zunk, a magyar katolicizmus hitbuzgalmának statisztikája.

Főlemel a gondolat, hogy felséges királyunkkal fájdalomban, buzgó áhítatban, kegyeletben egyesülhetünk. Nem oly sok polgár van, a ki ezt a mai napon megtehetné.

Reménységünk horgonya a felséges uralkodóház minden egyes tagjának igaz, bensőséges katolikus érzülete.

Láttam, hallottam, hogy egyes bizottságok mulatságok rendezésével is akarják szolgálni ügyünket, de ne feledkezzünk meg arról sohasem, hogy a keresztény érzés mélyítése az egyedüli alap, a melylyel nagyot, anyagilag és szellemileg nagyot művelhetünk.

A mult század elején az Oltáriszentség és az örökimádás kultusza új lendületet nyert, miután a hívek belátták, mily hasonlíthatlanul nagy szeretet és kegyelem az, hogy Üdvözítőnk az Oltáriszentségben folytonos jelenlétével és áldásaival ajándékozta meg Egyházát. Ennek a hitéletnek elevenebb tudata és lüktetése vált szükségessé a század minden küzdelmei és az Egyház minden megtámadtatásai között. Az újabb mozgalomnak az egyházi rendből kell kiindulnia, de szükséges, hogy a hívek ezrei csatlakozzanak hozzá. Adjunk hálát az isteni Gondviselésnek, hogy az Egyház küzdelmei közt e mozgalomhoz egyházunk és nemzetünk javára csatlakoznunk engedett s abban részt vehetünk; ez ugyanaz az isteni Gondviselés, mely nem engedte, hogy a magyar nemzetet a hitélet elzúl-

lése a pusztuló nemzetek sorába sodorja.

Avagy nem észleljük-e e hitélet súlyedésével az erkölcsi és állami lét pusztulásának ijesztő jelenségét a messze Keleten?!

Az Örökimádás nagy eszméjéhez kapcsoljuk a hála és kegyeletes megemlékezés azon adóját, melylyel a boldogult felséges asszony, Erzsébet királyné emléke iránt viseltetünk. Ezért kívánjuk fölépíteni az Örökimádás templomát s a hitélet bensőségének fejlesztése, a katolikus élet erőteljes megnyilvánulása biztosítja majd az Örökimádás templomának megfelelő létesítését.

De legyünk meggyőződve arról, hogy működésünk igazi értéke nem az emelendő épület nagyszerűségében, nem a márvány diszében, nem az arany és drágakövek csillogásában rejlik, hanem hitéletünk újjáéledésében, gyarapodásában és a szív melegében.

Tartsunk csak ki és ne csüggedjünk e mozgalomban s megjön az az idő, midőn az Örökimádás-templomban megtaláljuk hitéletünk külső és belső megnyilvánulását.»

Hosszu és lelkes taps követte *Zichy* Nándor szavait, kinek *Mailáth* püspök meghatva mondott köszönetet.

Ezután *Mailáth* gróf berekesztette a gyűlést és fölkérte *Császka* érseket, hogy adja főpásztori áldását a gyülekezetre.

A jelenlevők térden állva fogadták Kalocsa ősz főpásztorának áldását s ezzel a gyűlés véget ért.

Titkári jelentés.

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

Nagyméltóságu Elnökség!

Mélyen tisztelt Nagygyűlés!

Épen e napokban, november 10-én mult el két éve, hogy ugyanezen teremben megalakult az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom országos bizottsága.

A fájdalom és gyász sötét napjai voltak azok, gyász és fájdalom szorította el mindnyájunk szívét, siratván gyászos halálát felejthetetlen Erzsébet királynénknak, nemzetünk anyjának, a magyarok szeretett királyné-asszonyának. A nemzeti gyász eme szomorú napjaiban szülelett meg Istenben boldogult, nemes emlékü özv. Cziráky Jánosné grófné szívében az a magasztos eszme, hogy emeljünk templomot Erzsébet királyné emlékének, mely a legfölségesebb Oltáriszentség örökimádásának legyen szentelve, melyben szünetlenül imádtassék a legmagasabb Oltáriszentség, melyben éjente és nappalonta egyképen buzgó fohászok szálljanak az égbe, hogy az Oltáriszentségben jelenlévő édes Üdvözítő védje, oltalmazza drága hazánkat s vezérelje üdvösségre a mi lelkünket.

Nem lehet az én föladatomban elmondani, hogy mily apostoli lelkesedéssel fáradozott ezen magasztos cél érdekében boldogult szentéletű elnökünk, hogy mily buzgalommal követi nyomdokait az ő utoda a munkában, az erényekben és nemes lelkesedésben, örgróf *Pallavicini*

Edéné, hogy mennyit lettek, fáradoztak e cél elérésén a hölgybizottság tagjai. Mindez a nagy mű elkészültével bizonyára avatottabb méltánylásra találand és meg lesz örökítve az örökélet könyvében is.

Én csak számokban akarom kifejezni e két év munkájának eredményét, számokban akarom összegezni azt az eredményt, melyet két év alatt elérnünk sikerült. Hadd beszéljenek ezek a számok minden szónál világosabban, érthetőbben.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom céljaira a bizottság rendelkezésére állnak jelenleg a következő összegek:

A Magyar Általános Hitel-	
banknál kezeltetik kész-	
pénzben	331,394.03
Értékpapirokban	1,200.00
Takarékpénztári könyvek-	
ben	10,601.10
Összesen	343,196.03

Évi részletekben fizetendő	
adományok	10,064.00
Összesen	353,260.03

A vidéki bizottságoknál	
kezeltetik	49,875.68
Összesen tehát	403,135.71

Ha pedig ehhez hozzávesszük azon gyűjtéseket, melyek hivatalosan hozzánk még bejelentve nincsenek, de a melyekről más uton tudomásunk van, úgy legalább is 450.000 koronára, *tehát csaknem félmillió koronára* telictjük azon összeget, mely jelenleg rendelkezésünkre áll.

Ez eredmény elérésében nagy része van *vidéki gyűjtő bizottságainknak*. A központi bizottság ugyanis a ke-

gyeletes mozgalom kiterjesztése céljából az 1899. év nyarán különösen özv. báró *Sennyey* Pálné és *Sennyey* Miczi bárónő buzgólkodása folytán számos vármegyében és nagyobb városban vidéki gyűjtőbizottságokat alakított, melyek nem egyike az Oltáriszentségben jelenlévő édes Jézusnak szeretetétől lelkesített hölgyek vezetésével valóban buzgó és lelkes működést fejt ki. E vidéki bizottságok működéséről — a beérkező jelentések sorrendje szerint — a következőkben tehetek jelentést:

1. *Pozsonymegyei gyűjtő-bizottság.* Kiterjed Pozsony vármegye és Pozsony sz. kir. város területére. A bizottság védnöke *Izabella* főhercegnő ő fensége. Elnök: Báró *Vay* Dénesné. Alelnökök *Brolly* Tivadarné, *Klempa* Bertalanné, *Palugyay* Józsefné, *Bacsák* Pálné. Pénztárnok: *Palugyai* József. Ellenőr: *Klempa* Bertalan alispán. Jegyző: *Pápay* István. Ezekén kívül ügybuzgó tevékenységet fejt ki a kegyeletes cél érdekében *Zandt* Ödön kanonok. A bizottságnak mintegy 40 működő tagja van. Gyűjtések főleg a gyászistentiszteletek alkalmával tartottak. Eddig gyűjtött összeg 7500 korona, mely egy ottani takarékpénztárban van elhelyezve.

2. *A zólyommegyei bizottság.* Kiterjed Zólyom vármegye és Besztercebánya város területére. Elnök nemeskéri *Kiss* Pálné szül. *Szapdry* Vera grófnő. Alelnök: dr. *Tiller* Béla ügyvéd. Titkár: *Balovich* Lajos főgimnáziumi tanár, pénztáros: *Glatz* János. A templomi gyűjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek.

A bizottság gyűjtése 1591 kor. 70 fillér, továbbá Zólyom vármegye adománya 400 korona, mely összeg egy ottani pénzügyintézetnél van elhelyezve.

3. *Temesmegyei gyűjtő-bizottság* kiterjed Temesvár sz. kir. város és Temesmegye területére. A bizottság 1900 április hó 7-én alakult meg s azóta nagy buzgalommal működik. Elnök *Desseffy* Aladárné grófnő, társelnök *Molnár* Viktor dr. főispán, jegyző *Sulyok* István, pénztáros *Pacha* Ágost. A központon kívül alakítottak 11 járási bizottságot külön elnökségekkel. E szervezetnek köszönhető, hogy a bizottság gyűjtése néhány hónap alatt 5678 K. 20 fillért tesz ki, mely az ottani takarékpénztárban van elhelyezve. A bizottság decz. 2-án tombola-estélyt rendez Temesvárott.

4. *A veszprémmegyei bizottság.* Elnöke *Fenyvessy* Ferencz főispán. Pénztárnoka *Ferényi* Antal szentszéki ülnök. Gyűjtésének eredménye 1453 korona 73 fillér, mely az ottani takarékpénztárnál van elhelyezve.

5. *Sopronmegyei bizottság.* Kiterjed Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város területére. Diszelnök *Esterházy* Miklósné hercegasszony. — Elnök *Haller* Józsefné. Alelnökök *Baán* Endréné és *Cavallár* Vilmosné. Pénztárnok és titkár *Horváth* Viktor kismartoni esperes. Az első évi gyűjtés eredménye volt 10,034 korona 54 fillér, mely a központhoz beküldetett. A második évi gyűjtés most folyik, részint templomi gyűjtések, részint a hölgybizottság tagjainak gyűjtőívén.

Eddigi eredmény 723 korona, mely a bizottság által kezeltetik.

6. *Györmegyei bizottság.* Kiterjed Győr vármegye és Győr város területére. Elnöke gróf *Zichy Ottóné* sz. gróf *Csáky Gabriella* grófné. Pénztárnoka *Gieszwein Sándor* dr. kanonok. A templomi gyűjtések eredménye az egyházmegyei hatósághoz küldetett. A múlt évben a gyűjtést nagyban megnehezítette az a körülmény, hogy a megye legnagyobb részét árviz tette tönkre. Az idén a bizottság újabb buzgalommal fogott a gyűjtéshez, melynek eredménye eddig 817 korona 85 fillér, mi a központhoz beküldetett.

7. *Bars vármegyei bizottság.* Védnőknő: *Augusztá* kir. hercegnő ő fensége. Elnök: báró *Révay* Simonné. Alelnök: *Klobusiczky János*. Ügyvivő alelnök: *Simonyi Béla* alispán. Pénztárnok: dr. *Bottka Győző*. Jegyző: ifj. *Mailáth István*. A bizottság nagy lelkesedéssel fáradozik. Eddigi gyűjtése 4517 korona 21 fillér, a mihez járul a Bars vármegye törvényhatósága által adományozott 1000 korona, összesen 5517 korona 21 fillér, mely az ottani bizottság által kezeltetik.

8. *Szabolcsmegyei bizottság.* Elnök *Miklós Lászlóné*. Pénztárnok: dr. *Kállay Rudolf*. A templomi gyűjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek. «A bizottság — mint a jelentés írja — megalakulása óta folyton oda működött, hogy mennél szélesebb körben terjedjen el a mozgalom. E célból több ízben templomi gyűjtéseket eszközölt, jelenben pedig «Uránia» előadásokat rendez, sikerül-

vén az *Uránia* színházat e célra megnyernie.» Mult évi gyűjtése 2660 korona a központhoz beküldetett, jelenleg 1600 korona van a bizottság kezelésében.

9. *Heves vármegyei bizottság.* Kiterjed Hevesmegye és Eger város területére. Elnöke: *Kállay Zoltánné*. Titkár *Halászy Caesar*. A bizottság lelkes és buzgó működéséről következőket írja a jelentés: «A vallásos és hazafias cél érdekében összegyűjtöttük Eger város és Hevesmegye társadalmának színejavát. Nemcsak a megye székhelyén alakítottunk gyűjtő-bizottságot, hanem a vidéken is. A vidéki bizottságok területükön, a helyi viszonyok természete szerint önállóan végezték ugyan gyűjtéseikkel, de állandó összeköttetésben vannak székhelyi bizottságunkkal». Ezen lelkes működés eredménye 4314 korona 98 fillér, mely a bizottság kezelése alatt áll. A templomi gyűjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek. A bizottság deczember 1-én nagyszabású művészestét rendez Egerben.

10. *Nyitra megyei bizottság.* Kiterjed Nyitra vármegye és Nyitra város területére. A bizottság e hó 6-án alakult meg véglegesen hat évi időtartamra. Elnöke *Thuróczy Vilmosné*. Alelnökök *Tombor Cornélné*, dr. *Bangha Istvánné*, *Sándor Pálné*, herceg *Odescalchy Gézáné*, báró *Haupt Stummer Lipótné*, dr. *Thuróczy Károlyné*, *Pongrácz Kálmánné*. Pénztárnok özv. *Kopcsányi Nándorné*. Titkár *Csillaghy Gyula*. Az így megalakult bizottság nagy lelkesedéssel fogott hozzá a munkához, hogy a

jelentés szerint «ezen ép oly annyira hazafias, mint vallásos czél magasztosságától áthatva igyekeznek annak megvalósításához hozzájárulni. A bizottság által gyűjtetett eddig 2218 korona 18 fillér, mely a bizottság kezelése alatt áll.

11. *Komárommegyei bizottság.* Elnöke *Gilyczy Dénesné.* A vármegyét ért elemi csapások és károsodások itt is sokban megnehezítették a gyűjtést. Azonban mégis eddig 2036 korona 67 fillért gyűjtött össze a bizottság, mely a központhoz beküldetett.

12. *Torontálmegyei bizottság.* Elnöke: *Rényai Olga.* Alelnökök: dr. *Dellimánics Lajos,* *Dellimánics Lajosné,* *Terisics Zoltánné,* *Botha Béla.* Pénztárnok *Grandjeán József.* Titkár: *Strosz Béla.* Gyűjtésének eredménye 4878 korona 90 fillér, melyből 4000 korona a központhoz beküldetett, 878 korona 90 fillér, a bizottság kezelése alatt áll.

13. *Baranyamegye.* Kiterjed Baranya vármegye és Pécs város területére. Elnöke: özv. *Mailáth Györgyné.* Alelnök: *Jável Kálmánné.* Jegyző: *Döbröny Alajos.* E bizottság most október 28-án tartotta évi közgyűlést, melyen *Jável Kálmánné* alelnök egy lelkes nyomtatásban is megjelent jelentésben számolt be a bizottság működéséről. A bizottság által gyűjtött összeg; 4322 korona és 50 fillér, a központi pénztárba küldetett.

14. *Turócsmegyei bizottság.* Elnöke ifj. *Justh Györgyné.* Alelnök: *Fekete Miklósné.* Jegyző: *Cserei Emil.* Gyűjtésének összege 1183 korona 93 fillér, mely összeg a központhoz beküldetett.

15. *Zemplénmegyei bizottság.* Elnökei: özv. báró *Sennyey Pálné* és *Sennyey Miczi bárónő,* kik a múlt évben nagy lelkesedéssel fáradoztak még a megye határain túl is ügyünk érdekében. Mint a bizottság jelentése írja: az idén az eredményes gyűjtést akadályozta az a körülmény, hogy a megye közönsége más helybeli jótékony czélokra volt igénybe véve. Özv. báró *Sennyey Pálné* útján ez évben a központi pénztárba befolyt 1464 korona.

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti Oltáregyesület alapításának 42-ik évfordulóját kilencz napi ájtatossággal ünnepelte meg november 11.—20-ig az angolkisasszonyok templomában. Mindennap este hat órakor szentbeszéd és litánia volt a legfőbb és legfontosabb Oltáriszentség kitétele mellett, mikor is a hívek nagy számmal és épületes buzgósággal vettek részt az ájtatosságon. November 18-án és 19-én Erdély fáradhatatlan püspöke, *Mailáth Osztván Károly gr.* végezte a szertartást s ugyancsak ő szolgáltatta ki 20-án a nagyszámu hívőknek a szent áldozást.

A budapesti Oltáregyesület II. igazgatója, *Kutschera József* ur komáromi plébánossá választatván, a budapesti Oltáregyesületben viselt tisztétől s az «Örökimádás» szerkesztésétől megvált. Midőn a távozó II. igazgatótól és szerkesztőtől búcsút veszünk, kötelességünk a nagyrabecsülés és őszinte szeretet hangján megemlékezni azon érdemeiről, melyeket úgy az Oltáregyesület szent céljának buzgó és önzetlen munkálásával, mint lapunk alapításával és tíz hónapon keresztül való, fáradságot nem kimélő szerkesztésével szerzett. Erős a reményünk, hogy ha testileg el is távozott körünk-ből, az érzelmek közössége s a törekvések azonossága, melyek úgy az Ő, mint a mi részünkön a szentségi Üdvözítő dicsőségét s az eucharisztikus tisztelet terjedését célozták és célozzák, továbbra is összetart bennünket s hogy lapunk olvasóközönsége, mely Őt nemes gondolkozásáért tisztelni és szeretni tanulta, gyakran fog találkozni soraival; mert új, diszes állásában melyet, hogy Isten szíve szerint s boldogan viseljen, őszintén kívánjuk — bizonyára fog, bokrós teendői mellett is, szükségét érezni, hogy szíve meleg érzelmeit az Üdvözítő Jézus dicsőségére a lelkek üdvére régi hívei előtt is kitárja. A távozó II. igazgató helyére Vaszary Kolos bibornok-herczegprímás *dr. Glattfelder Gyulát*, a központi papnevelő tanulmányi felügyelőjét nevezte ki, ki az «Örökimádás» szerkesztését is átvette.

A komáromi Oltáregyesület novem-

ber 11-én tartotta közgyűlését, mely alkalommal az egyesület ügyes kis füzetben számolt be 1899/1900. évi működéséről. Bevezetésül következő szavakkal fordult tagjaihoz:

A nemzet nagyjainak szobrokat emel; ércbe, kőbe vési nevüket, hogy az idő el ne törölje emléküket. De minden névnel maradandóbban, könél, érczhetőnél szilárdabban él egy név emléke: az Ur Jézusé. 1900 esztendő nem törölte ki nevét az emlékezetből, ellenkezőleg úgy írta azt be az emberiség történetébe, hogy nincs küzdelem, háboru, nincs művelődés, nincs tudomány, csak ezen név körül. Az ember e névért tanul és ha tudományával ellene fordul keserű önvallomással, meghasonlott fájdalmas étellel fizet. Az ember e névben hisz, e névben remél, e név erejében küzd, szenved — meghal. E név körül forog a mi egész életünk. — Ezért akarunk élni, ezért meghalni. — S vajjon miért oly élénk ezen névnek ismerete, miért oly közeli a tisztelete. Azért, mert az Ur Jézus egy soha meg nem hálálható gondviseléssel nevét az Oltáriszentség rendeltése által feledhetlenné tette.

Az első egyházzról azt mondja a Szentírás, hogy állhatatosak valának az apostolok tanában és a kenyértörésben (az Oltáriszentség vételében és tiszteletében); minden időnek, minden kornak ez a kötelessége.

Előttünk mások tisztelték az Oltáriszentséget, most mi rajtunk a sor s mi majd másoknak adunk idővel helyet.

Az oltáregyesületeknek különösen

czéljuk az, hogy őrizői legyenek egy folytonos tiszteletnek s az Isten mindenkitől számon fogja kérni, hogy mennyit tett annak érdekében. Mert mindenki nemcsak magáért felelős, hanem azokért is, a kik tőle függenek. Nagyobb érdemet nem szerezhetünk, mintha a személyes buzgóságunk által oda hatunk, hogy körünkben mindenkit annak őszinte tiszteletére bírjunk, a mit mi is szívünk legigazibb érzelmével tisztelünk. A mi buzgóságunk mások buzgóságának csirája, a mi lanyhaságunk mások romlása. — Milyen kegyelettel lép bárki is Róma földalatti katakombáiba, a hol a keresztények az Oltáriszentség tiszteletére és vételére gyűltek s ezrével ontották vérüket; meggyőződésük, hitük szilárdsága a mi hitünket is erősíti. Milyen fájdalmas emlékü e mellett mások hitgyöngesége, hittagadása. Ugy állunk mi is. Hiterősségünk másokat is buzdít, gyöngeségünk, lanyhaságunk másokat is lankaszt. — Tartson össze mindnyájunkat az Oltáriszentség tisztelete és egyesületünk hasonló lesz egy épülethez, melynek alapköve maga az Oltár, háziszabálya Krisztus törvénye, czélja az Ur Jézus tisztelete, jutalma magunk és mások örök üdve.

Majd közli az 1899/1900-i pénztári kimutatást, mely szerint a *bevétel*: 1. Az 1899/1900. évi tagsági díjakból, 315 kor. 89 fill. 2. A szeptember 2-iki kegyes adományokból 8 kor. 55 fill. 3. Kamat 2 kor. 74 fill. 4. Érmekből 1 kor. 60 fill. Összesen 328 kor. 78 fill. *Kiadás*: 1. 1899. október 30-án Requiemért 7 kor. 2. 5 méter

szalag 6 kor. 3. 8 méter fekete posztószőnyeg az ujszőnyi templomnak 25 kor. 60 fill. 4. Az egyes. zászlóra adott az egyl. pénztára 200 korona. 5. A meghívók szétküldésére 10 kor. 6. Nyomtatványokra 20 kor. 40 fill. Összesen 269 kor. Bevétel összesen 328 kor. 78 fill. Kiadás összesen 269 kor. Pénztári maradvány 59 kor. 78 fill.

Az egyesület diszlobogót is készített, melynek költségeit részint gyűjtésből fedezték, részint az egylet hozzájárulásából.

A gyűjtés útján befolyt adományok összege 135 kor. 20 fill. Ehhez a számadás kiadás rovatának 4. tétele szerint az egylet pénztára még 200 koronát adott s így összesen 335 kor. 20 fill. járult a diszlobogó költségeihez, mely összesen 675 kor. 80 fillt tett ki.

Az egyesület jelenlegi tisztviselői: Igazgató-helyettes: Böschatt Ferencz. Elnök: özv. Stollár Alajosné. Alelnök: Markovics Józsa. Titkár és pénztáros: Hollaky Árpádné. Gondnok: Mirkva Henrikné. Jegyző: Wiedermann János. *Választmányi tagok*: Angeli Józsefné, Bodor Béláné terjesztő, Diósy Antalné, Ghyczy Dénesné, özv. Gregovics Gáborné, Hornyák Lajosné, Horvát Anna terjesztő, Horvát Jánosné terj., Kalabusz Istvánné, özv. Kálmán Istvánné, K. Lendvay Sarolta, özv. Kutschera Györgyné terj., özv. Mager Ottóné terj. Marzeglia Antalné, özv. id. Mike Károlyné, Molecz Tivadarné, Nagy Jánosné, özv. Pázmány Béláné, özv. Piller Antalné, Rixner Lipótné, özv.

Siegler Károlyné, Schmidthauer Lajosné, özv. Székelyi Jánosné, Szilágyi Lenke, özv. Szombati Floriánné, özv. Takáts Jánosné, Tátray Józsefné, özv. Vellert Józsefné terj., Ziegler Albertné, Ziegler Nándorné, Zsiedek Mihályné.

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. június és július hónapban befolyt díjak.

Pfannenwaldné 2 k, Deák Rozália 1 k, Deák Julianna 40 f, Sándor Julanna 24 f, Zupka Erzsébet 24 f, Timár Zsigmondné 2 k, Bakó Mari 40 f, Bakó Ferenczné 24 f, ifj. Vimmer Józsefné 1 k, Poór Mari 24 f, Szmicsek Róza 2 k, Urge Antalné 40 f, Dénes Ferencz 1 k, Jámbor Mária 4 k, Sternéder Róza 2 kor., id. Kizsó Józsefné 24 f, ifj. Kizsó Józsefné 24 f, Pálfi Jánosné 2 k, Skalicza Mari 24 f, Mohácsi Karolin 2 k, Mohácsi Emma 2 k, Mohácsi Mariska 2 k, Biroy Gyuláné 4 k, Ullerich Anna 2 k, Rihacsek Luiza 1 k, özv. Pataky Károlyné 2 k, Margarita Sperling 4 kor., Száder Apolónia 3 k, Szwoboda Amália 1 k, Alexy Anna 1 k, Szabó Mária 1 k, Major Józsefné 60 f, Németh Erzsébet

60 f, Mukrauer Anna 2 k, özv. Garder Józsefné 1 k, özv. Gohlné 2 k, Matulay Magdolna 1 k 20 f, Salvini Teréz 6 k, Zehrmann Mária 2 k, Jiskra Magdolna 2 k, Fekete Julianna 1 k, Müller Mórné 1 k, Czövek Rózi 1 k, Bors Rózi két évre 2 k, Rétyai Jánosné 2 k, Noszeda Tivadarné 2 k, Richter Józsefné 4 k, Palomsky Zsuzsanna 24 f, Muncz Mária 24 f, dr. Emmer Kornélné 24 k, Posztoczky Ivánné 2 k, Ft. Zsetkey Lajos plébános ur a dobó-ruszkai tagok részéről 44 k 38 f, Erl György 2 k, M. Thérèse de Beynac 2 kor, Beösze Jánosné 2 k, ft. dr. Tóth József megbízott ur által Alsó-Bagodról 4 k és Szombathelyről 14 k 32 f, ft. Szentcs Anzelm Zircz 4 k, ff. Ehrenguber Viktor plébános ur által Nadlányról 12 k, Patay Istvánné 2 k, Wagner Ilona 2 kor, Metzner Erzsébet 80 f, Kálhock Gézáne 2 kor, Gundrum János 1 k, Gundrum Erzsébet 1 k, Szabó Mária 1 k, Fehér Antalné 4 k, Fligell Vinczéné 2 k, Humayer Józsefné 4 k, Villing Nándorné 4 k, ft. dr. Tóth József 19 k 40 f, özv. Nagy Józsefné 2 k, Millig Erzsike 2 k, Pataky Jánosné 2 kor, Pintér Zsuzsanna 1 kor,

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1897—1899. években elajándékozott egyházi szerekről.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filletemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

XV. A szepesi egyházmegyében:

1897.		
* 1. Csorba:	4 vállkendő	1 szenteltvíztartó hintővel
1 szenteltvíztartó hintővel	8 kéztörölő	1 misekönyv
1 kis rituale	3 alba	1 oltártakaró
1 oltártakaró	2 ov.	1 karing
8 corporale	* 2. Csorba-Vaszece:	3 corporale 6 kehelytörölő.
10 kehelytörölő	1 fehér miseruha	† 3. Durand.:
	1 vörös miseruha	1 fehér miseruha

1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 alba.
† 4. *Helivágás*:
6 oltárgyertyatartó
1 oltárlámpa
1 fehér ünnepi miseruha
1 fehér palást
1 velum
3 canontábla
1 karing.
† 5. *Hibbe*:
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 magánstola
1 misekönyv.
* 6. *Szepeshely — Baldőz*:
1 fekete palást
1 alba.
* 7. *Szepeshely — Lucska*:
6 gyertyatartó
3 canontábla
1 alba
1 karing.
† 8. *Szepeshely — Nemessán*:
1 oltárkereszt
1 alba
1 karing.
* 9. *Szepes-Olaszi — Kóhuny*:
1 menyegző 2 ruddal
1 szentségmutató
1 ciborium
1 velum
1 magánstola
1 alba
2 vállkendő.
□ 10. *Thurlossán*:
1 szenteltviztartó hintővel
1 ciboriumköpenyke.
† 11. *Topporcz*:
1 fekete palást
1 velum.

1898.

† 1. *Bussócz*:
1 fehér palást
6 kehelytörő
6 kéztörő
3 kehelyfedő
2 vállkendő 1 öv.
† 2. *Csimhova*:
1 viola miseruha
1 velum
1 oltártakaró
† 3. *Hanusfalva*:
2 oltárgyertyatartó
1 velum
1 karing
2 viola ministránsruha
4 ministránskaring.
† 4. *Lakeza*:
1 menyegző 4 ruddal.
† 5. *Liptó-Szent-Erzsébet*:
1 viola miseruha
1 ciboriumköpenyke
2 viola ministránsruha
4 ministránskaring.
† 6. *Liptó-Szent-Kereszt*:
1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék.
1 alba
2 vállkendő
6 kehelytörő
4 kéztörő
4 kehelyfedő
1 öv.
† 7. *Nagy-Hnilecz*:
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 szenteltviztartó hintővel
1 kézmosó készlet.
† 8. *Navatty*:
1 violaszínű palást.
† 9. *Szepes-Béla*:
1 burza
1 beteglátogatási készülék

1 corporale.
□ 10. *Szepes-Vámúja*:
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 karing.
† 11. *Topporcz*:
1 fekete miseruha
1 alba
2 oltárterítő.
□ 12. *Trsztena*:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
3 magánstola.
† 13. *Zavada*:
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 öv.
* 14. *Zavada — Ulozsa*:
1 vörös miseruha
1 burza
2 corporale.

1899.

† 1. *Alsó-Lapos*:
1 fehér miseruha
2 oltárterítő
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
12 kehelytörő
2 kehelyfedő
2 öv.
* 2. *Kvacsán-Hosszúréti*:
1 kehely
1 ciborium
4 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
3 canontábla
1 alba
2 vállkendő

6 kehelytörő	2 ministránskaring.	1 burza
6 kéztörő	† 4. <i>Novolty</i> :	1 beteglátogatási készülék
2 kehelyfedő	1 menyezet 4 rúddal	1 misekönyv
1 öv.	1 szenteltvíztartó hintővel	1 imatábla.
† 3. <i>Lechnicz</i> :	1 misekönyv	† 7. <i>Zubrohlava</i> :
1 fehér miseruha	2 ministránskaring.	1 velum
1 fehér palást	† 5. <i>Toppacz</i> :	1 oltárterítő.
1 velum	1 menyezet 2 rúddal	* 8. <i>Zubrohlava — Ktia</i> :
1 alba	4 kehelyfedő	1 fehér miseruha
1 karing	1 oltárterítő.	1 fehér palást
2 vállkendő	† 6. <i>Zazriva</i> :	1 velum
2 kehelyfedő	1 fehér miseruha	3 készlet canontábla
1 öv		1 oltárterítő.

XVI. A kassai egyházmegyében:

1897.		
† 1. <i>Czeke</i> :	1 vörös miseruha	* 13. <i>Vásárhely-Lazony</i> :
1 viola miseruha	2 vörös ministránsruha	1 viola miseruha
1 fehér	2 ministránskaring.	1 karing.
2 viola ministránsruha.	* 7. <i>Pólyi — Szt-Lőrinczke</i> :	
2 karing	1 kehely	1898.
2 ministránskaring.	6 oltárgyertyatartó.	† 1. <i>Erdőbénye</i> :
† 2. <i>Hilyó</i> :	† 8. <i>Szinye</i> :	1 viola miseruha
1 fehér miseruha	1 ciboriumköpenyke	1 fehér palást
1 velum	2 vörös ministránsruha	1 halotti misekönyv
1 magánstola.	2 ministránskaring.	1 karing.
† 3. <i>Hilyó — Binkócz</i> :	* 9. <i>Szinye-Uffalu</i> :	† 2. <i>Felső-Gagy</i> :
1 violaszínű miseruha	1 szenteltvíztartó hintővel	1 fehér palást
1 karing.	1 fehér miseruha	1 karing.
† 4. <i>Krivány</i> :	1 velum	* 3. <i>Hertnek — Bartosfalu</i> :
1 szentségmutató	1 ciboriumköpenyke.	1 fekete palást
1 kehely megárazozása	* 10. <i>Szinye-Kajatha</i> :	2 vállkendő
1 fekete miseruha	1 fehér miseruha	6 kehelytörő
1 viola palást	1 ciboriumköpenyke.	6 kéztörő
1 velum	† 11. <i>Vásárhely</i> :	6 kehelyfedő
1 füstölő tömjéntartóval.	1 fehér miseruha	1 öv.
† 5. <i>Pólyi</i> :	1 fehér palást	† 4. <i>Hidas-Némethi</i> :
1 szentségmutató	2 vörös ministránsruha	1 fehér palást
1 füstölő tömjéntartóval	1 karing	1 karing.
1 beteglátogatási készülék	2 ministránskaring.	* 5. <i>Hidas-Némethi — For-</i>
2 vörös ministránsruha	* 12. <i>Vásárhely — Morva</i> :	<i>nyos-Némethi</i> :
4 ministránskaring.	1 viola miseruha	1 violaszínű miseruha.
* 6. <i>Pólyi — Kis-Ida</i> :	2 vörös ministránsruha	1 karing
1 füstölő tömjéntartóval	1 karing	2 vállkendő
	2 ministránskaring.	6 kehelytörő

6 kéztörölő
6 kehelyfedő
1 öv
2 viola ministránsruha.
2 ministránskaring.
 * 6. Kassa :
1 fehér palást
1 velum.
 † 7. Kassa-Béla :
1 fehér miseruha
2 ministránskaring.
 * 8. Kassa-Béla = Kassa-Hámor :
1 vörös miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörölő
6 kéztörölő
2 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskaring.
 * 9. Keczer-Peklin = Bolyár :
1 fehér miseruha
1 pacificale
1 karing.
 * 10. Keczer-Peklin = Ó-falu :
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 halotti misekönyv
1 alba
1 karing
2 oltárterítő
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.
 * 11. Lőfalu = Bérczátja :
1 tabernaculum
2 tab. gyertyatartó
3 canontábla
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörölő

6 kéztörölő
6 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskaring.
 † 12. Palocsa :
1 vörös miseruha
1 pacificale
2 vállkendő
6 kehelytörölő
6 kéztörölő
6 kehelyfedő
2 ministránskaring.
 † 13. Radács :
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 oltárterítő
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
1 öv.
 * 14. Radács-Szt-Imre :
1 vörös miseruha.
1 oltárterítő
1 alba
2 vállkendő
6 kehelytörölő
6 kehelyfedő.
 * 15. Radács = Berzenke :
1 vörös miseruha
1 oltárterítő
1 alba
2 vállkendő
1 öv.
 † 16. Szinye :
1 szenteltvíztartó hintővel
3 alba
3 karing
12 kehelytörölő
2 vállkendő
1 kehelyfedő
2 viola ministránsruha.
 * 17. Szinye-Ujfalu :
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba

1 karing
2 vállkendő
6 kéztörölő
2 kehelytörölő
1 kézmosó készülék.
 * 18. Szinye-Kajatha :
1 karing
2 vállkendő
6 kéztörölő
2 kehelyfedő.

1899.

 † 1. Bércza :
1 kehely
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 burza
3 magánstola
1 beteglátogatási készülék
1 alba
1 karing
1 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörölő
4 kehelyfedő
1 öv.
 † 2. Enyiczke :
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 velum
1 pacificale
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.
 * 3. Hertnek-Bartosfalva :
1 viola miseruha
1 viola palást.
 † 4. Ináncs :
1 viola palást
2 viola ministránsruha
1 oltárterítő.
 † 5. Kenyhecz :
1 fehér palást.

† 6. *Papina*.
 1 fehér palást
 2 corporale
 4 vállkendő
 6 kehelytörő
 6 kéztörő
 2 kehelyfedő
 4 ministránskaring.
 † 7. *Pósfalu*:
 1 fehér miseruha

1 velum.
 1 oltárterítő
 1 corporale
 2 vállkendő
 6 kehelytörő
 6 kéztörő
 2 kehelyfedő
 1 misekönyv
 1 csengetyű

1 karing.
 † 8. *Szinye*:
 1 violaszínű miseruha
 1 viola palást
 4 corporale
 1 öv.
 * 9. *Szinye* = *Kajatha*:
 4 corporale
 2 kehelyfedő
 1 öv.

Az Oltáriszentség hivei.

1. Egy nagy király rendületlen hite.

IX. Szent Lajos, Francia király udvarát egy reggel nagy zaj verte föl. «Csoda történt! A gyermek Jézus megjelent a szentmise alatt látható módon az oltáron!» E kiáltás hangzott végig a palotán. Egy főúr lelkesedve jelenté a királynak: «Felség, a kápolnában a gyermek Jézus azon pillanatban, midőn a pap a szent ostyát fölmutatta, megjelent az egész udvar szemeláttára az oltáron! Siesen Felséged s győződjék meg saját szemeivel is a csodáról, melyet egész udvara látott».

És mit tett a szent király!

Első pillanatban hirtelen fölugrott, hogy a kápolnába siessen s lássa a

csodát; de alig haladt néhány lépést, hirtelen megáll s ily szavakkal fordul kíséretéhez:

«Még sem! Nem megyek! Nem akarom látni a rendkívüli tűneményt. Nem akarok jobban hinni szemeimnek, mint hitemnek. Szemeim megcsalhatnának; olyat mutatnának, a mi valóságban nem létezik; de hitem nem csalhat, mert az Ur Jézus szavain alapszik: «Ez az én testem.» S én tudom, mennél erősebb s mennél vakabb a hit, annál érdemszerzőbb s annál kedvesebb Isten előtt».

2. Egy sokat mondó kép.

Leonardo az ép oly jeles, mint hívő festőművész, utazás közben egy izben protestánsok társaságába került, kik gunyolódtak a katolikusok «vakbuzgó» hitén s különösen Jézus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben támadták meg s e hitet babonának mondták.

A gunyolódók egyike, ki kálvinista volt, azt állítá, hogy a kenyér és bor csak *jelenti* Jézus testét és véré. A másik lutheránus lévén, mestere tanítása szerint azt vallá, hogy a kenyér és bor, *mikor magunkhoz*

vesszük, lesz csak Krisztus testlévé és vérévé; ép ezért mielőtt magunkhoz vettük volna, nem szentség az s bálványozás, ha imádjuk.

Leonardó mit sem szólt, hanem gyors elhatározással találó vázlatban egy képet rajzolt. A kép közepén Krisztus volt látható, tőle jobbra és balra Luther és Kálvin. Az Ur Jézusnak az Oltáriszentséget rendelő szavait adá szájába: *«Ez az én testem»*, a két reformatornak pedig önkényes magyarázatuk szavait, Luthernek e szavakat: *«Ez lesz az én testem»*, Zwinglinek pedig: *«Ez jelenti az én testemet»*. Alul e kérdés állt írva: *«Kinek van a három közül igaza?»*

Mikor a képet odanyújtotta gunyolódó ellenfeleinek, rögtön elhallgattak; nem gunyolódtak, nem vitakoztak többet.

3. A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

1. Imádlak elrejtett Istenség és elismerem, hogy a legfőbb tiszteletre vagy méltó. Engesztelésül mind amaz istentelenségekért, melyeket szined előtt elkövetnek, neked ajánlom szentséges anyádnak a boldogságos szűz Máriának imádását, a melylyel fogantatásod első pillanatától kezdve imádozt.

Engedd nekem, kérlek, ama kegyelmet, hogy vele együtt örökön örökké én is mondhassam és énekelhessem:

«Imádtassék vég nélkül és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Az ünneplő Szent-Szív-Társaság.

E hó 21-én áhítatos szívek csendes, de annál bensőségeesebb ünnepet ültek. Száz éves évfordulóját annak, hogy egy egyszerű, igénytelen családból származó, de szívtisztaságban és erényekben annál kiválóbb hajdon, a már tiszteletreméltónak elnevezett *Barat Magdolna Zsófia* néhányad magával az isteni Szívnek ajánlotta föl magát s a szent Szív bemutatásának ünnepén életüket, tehetségüket, imáikat a szent Szív tiszteletének terjesztésére s az ifjuság vallásos nevelésére áldozták föl.

Az épen akkor még javában dühöngő forradalmi viharok között, csendben s föltűnés nélkül ment végbe e bensőséges ünnepély. Ki gondolta volna, hogy száz év múlva a világnak mind a négy részében 116 zárdában hatezer Istennek élő szerzetesnő fogja hálás kegyelettel a csendes följajánlást megünnepelni s örömeikben, imáikkban osztoznak, ama százezrek is, kik áldón tapasztalták a szent Szív szerzetesnőinek kegyelemterjesztő befolyását.

Oly parányi volt s oly észrevétlenül hullt a földre a csekély mustármag, hogy működésének emberileg ily

óriási eredményt jósolni valóban lehetellenség volt. De az Üdvözítő áldóan mosolygott le rájuk s ez áldás növeszte nagygyá a tiszta szűzek kis társulatát.

A Szent-Szív-Társaság történetét elmondani, keletkezésének, fejlődésének s győzelmeinek hű képét nyújtani tulajdonképen annyi, mint alapítónőjének élettörténetét ismertetni. E csodálatos nő 1802-től 1865-ig, tehát 63 éven keresztül vezette s terjesztette társaságát s annak minden diadalmas emléke, történetének minden fő mozzanata összeforr az alapítónő emlékével.

Barat Magdolna Zsófia 1779-ben született Joignyban, Franciaország egyik kis helységében. Atyja egyszerű kádármester volt, ki leányát ugyan a helység viszonyaihoz miért gondos nevelésben részesítette, de korántsem gondolta, hogy azt a Gondviselés oly fontos szerepre fogja meghívni.

A kis Zsófia kiváló szellemi tehetségeit bátyja, Lajos, ki a papi pályára készült s mint szerpap tért vissza szülőföldjére, ismerte föl először. Míg tanítani kezdte egyrészt a nyelvekre, s bevezette a tudományokba is, addig másrészt gyöngéd lelkébe is az erények minél szebb virágait igyekezett elültetni.

Később, midőn pappá szentelték, s Párisban lelkipásztorkodott, nővérét is magával vitte ide, s a még akkor jóformán csak gyermek-leány keblében — alig volt 18—19 éves — itt támad föl először a vágy, hogy életét, mint szerzetesnő, teljesen Isten-

nek szentelje. Arra azonban alázatosságában nem is mert gondolni, hogy szerzetalapító legyen s leginkább a karmelitanők csendes magánya után sóvárgott.

Ez időközben ismerkedett meg Lajos bátyja P. Varinnal, egy lángbuzgalmu pappal, ki minden erejével a Jézus-Társaság visszaállításán fáradozott. Látni ennek a fejlődő növesét, csodálni lelki kiválóságait s körát és társadalmi állását messzi tulhaladó műveltségét s egyben tudatára jutni annak, hogy e szűzet Isten magasabb czélokra teremtetten: első gondolata volt P. Varinnak. Ő vette tehát át Barat Magdolna vezetését s azt hozzá méltó buzgó nőkkel megismertetvén, elfogadtatta velük ama gondolatát, hogy alapítsanak egy szerzetet, melynek kiváló hivatása legyen az ifjúságot művelni s oktatni, de nemcsak a tudományban, hanem főként a hitben, az erkölcsökben is.

Ezeknek lön azután eredménye az 1800. évi följánlási ünnepély november 21-én. Ekkor alakult meg a kis társaság, neve azonban nem volt még a jelenlegi. A «hit anyáinak» nevezték magukat s ezért van az mai nap is, hogy szerzetesnőiknek neve nem «testvér», hanem «anya». S e névre rá is szolgálnak, mert a rájuk bízott lelkeknek — legyenek azok gazdagok s szegények — egyforma szeretettel gondozó anyáik.

A szerzetesnők a szent-Szívről csak is később nevezték el magukat. Akkor, a midőn belátták, hogy a romlott társadalmat csak is szív képes

regenerálni, még pedig nem gyöngeszív, csakis a legszentebb: az Ur Jézusnak szentséges Szíve.

A társaságot 1822-ben XII. Leo pápa erősítette meg s azóta él és virágzik az egész földkerekségen. 1865-ig maga Barat anya terjesztette s növeszte nagyra azzal a bámulatra méltó kitartással, a mi emberileg és joggal kiérdemelteti számára a tiszteletreméltó nevet. Noha egész életén át gyöngeszívű, beteges nő volt, mégis majdnem minden zárdáját maga látogatta meg, az újoncznőket maga avatta be fönséges hivatásukba s a gyermekek nevelésére is a legéberebben figyelt mindig.

Szent-Szív-Társaság, a mennyiben otthont nyújt a tisztaságra törekvő lelkeknek, kettős hivatásnak akar eleget tenni. A bensőséges Mária s a tevékeny Márta életét valósítják meg önnönmagukon tagjai. Mig egyrészt a Szent-Szív arái, annak élnek s az ő szereteléből táplálkoznak, a mellett a világról sem feledkeznek meg. Minden zárdá-épület kapui nyitva állanak egyaránt mindenki számára. Az előkelő családok számára belnöveldeket tartanak fenn, hol azok leánygyermekai a leggondosabb lelki és szellemi kiképzésben részesülnek. Minden zárdá külön iskolát tart a szegények számára is és itt a tanulók nem csak díjtalanul részesülnek oktatásban, de igényeik szerint még anyagi támogatást is nyerhetnek. Sőt érezheti az egész család is a Szent-Szív-Társaság áldó befolyását, mert nem egyszer megtörténik, hogy a legszegényebbeket ruházattal és élelemmel

is ellátják. Van azután minden házbán Mária-Congregatio, mely az intézetből kikerült növendékek összetartására szolgál s mely jótéteményei által szintén számtalan áldást terjeszt szét.

Végül fölkarolja a Társaság a lelkigyakorlatokat a világi nők számára is, így például a budapesti zárdá évenként a világi nők számára háromszor rendez lelkigyakorlatot: a Mária-Congregatio tagjai számára, általában világi hölgyek számára, a tanítónők számára s a mellett lehetőleg évenként tart népmissiókat.

Tehát teljesen megfelel annak a szándéknak, melyet alakulásakor kifejezett.

«*Nagylelkűség!*» ezt írták Barat anya és követői zászlójukra s ez erény kincsében pazarul részesít mindenkit, a ki csak követi őket. És ezért nem kér mást, csak áhítatos, jó szívet, mely a szent Szívért minél lelkesebben égjen.

Ez az ő kérelme s jutalma egyaránt.

Valóban megérdemli, hogy most, századéves fönnállása ünnepén osztatlan tiszteletérzetünkkel hódoljunk előtte.

És megérdemli, mert működése által egyik oszlopa lett ama törhetetlen Anyaszentegyháznak, mely minden küzdelmét Krisztusért viseli, melynek csak egy a célja: az Ur Jézus tisztelelének terjedése.

«Adja a jó Isten, hogy minél tovább terjessze áldó befolyását fölöttünk.»

IRODALOM.

Zubriczky Aladár dr.: *Mária teremtettt eszménykép. Esztergom, Buzárovits Gusztáv.* A boldogságos Szűz tisztelőinek nem ajánlhatjuk eléggé e könyvecskét. A mit az ideális fölfogás az Isten Anyjában magasztosat és kedveset találhat, a miben a Szűzanya legtökéletesebb példakép az összes századoknak, azt ez ügyes könyvecskében az olvasó mind megtalálja. A dogmatikus igazságoknak *precíz* előadása, az *érzés* melegsége az előadás szépsége ajánlják e művel, mely remélhetőleg szíves pártolásra fog találni lapunk buzgó olvasóközönségének körében is.

Erdősi Károly: *A Szent-Szív-Társaság alapítónője, Barat Magdolna Zsófia élettörténete*—írta meg a Szent-Szív-Társaság alapításának százéves fordulójára. A kik érzik, hogy korunknak nagy szívre, főképp az Ur Jézus Szívére van szüksége s be akarnak pillantani egy lélekbe, mely e szent Szív szeretetétől lángolt s annak diadaláért buzgólkodott, kedves olvasmányt találnak Erdősi könyvében. Bemutatja a tiszteletreméltó Barat Magdolna Zsófia élettörténetének keretében a Szent-Szív-Társaság szervezetét s szellemét is s azon nevelési elveket, melyekkel a társaság ma már a világ minden tájékán sikerrel téríti

a szíveket az Ur Jézus szentséges Szívéhez. Ha kiemeljük még az előadás élénkségét s bensőségét, joggal állíthatjuk, hogy szerző e művével méltó módon járult a Szent-Szív diadalmas ünnepének emeléséhez.

Folyóiratok. *Reménységünk* novemberi számának tartalma: A legm. Oltáriszentség hittani igazsága. Gondolatok a szentségház előtt. A szentáldozás után. Az életből. Miért látogassuk a legm. Oltáriszentséget? A tisztítóhely. Szent Alajos társulata. Szent Antal áldásai. Irodalom.

Jézus szentséges Szívének Hirnőke. Mint a harmat... Jézus sz. Szíve tiszteletének gyakorlata. Visszaemlékezés egy szép halálra. Croiset elmélkedései Jézus szent Szívéről. China. Jézus szentséges Szívének ügyei. Halottak napján. Árvák atyja. Szülők, tanítók gyermekeiteket imádkozni.

Szűz Mária Virágos Kertje. Őszi dal. Mária szenvedései. Boldogasszony bemutatásának ünnepe és Turrianus Ferencz S. J. Egy atya életrajza. Palesztina. A lyoni Mária-kongresszus. Rövidebb történetek. A holds. Szűz tiszteletének nyilvánulásai Nyitra egyházmegye területén. Krónika.

Páduai Szent Antal Lapja. A november 16-án megjelent 4. szám érdekes tartalmat nyújt az olvasóknak. A lap élén közli Firczak Gyula munkácsi püspöknek az egyházmegyei klérushoz intézett körlevelét, melyben a nagytudományú főpap szent Antal kultuszát és a „Páduai Szent Antal Lapját”, mint e kultusz hivatott terjesztőjét a lelkészkedő papság külö-

nős figyelmébe ajánlja. — *Költemények*: Erős bizalom. Irta B. Takács Lajos. Ugolino gróf és Buggieri érsek. (Dante.) Fordította Gárdonyi Géza. A purgatóriumbeli lelkek imája. (Dante.) Szent Bernát imája szűz Máriához. Fordította Csicsáky Imre. Magyar szent Erzsébet. Irta Zafféry Károly. A kis gyermek imája. Irta Széman István. — *Közlemények*: Istennek hű szolgája. Irta Szentesy Alfonz. Nerli Miklós kenyeréi. Irta Anatole France. Asztal-áldás. Dante Alighieri. (Képpel.) Irta — de — I. Dante és a Szentév. Irta B. A. Szűz Mária bemutatása. Mikép tért szent Kelemen és családja a keresztény hitre? Irta P. Mészáros Kálmán. Szent Antal ügyei. Gondolatok. Naptár. *Páduai Szent Antal Lapja* megjelenik minden hó 1-én és 16-án; előfizetési ára 3 kor. 20 fillér; megrendelhető Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz., Buday Aladár szerkesztőnél. Magunk részéről is melegen ajánljuk a változatos, csinos hitbuzgalmi folyóiratot.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1900. évben.

Agárdi Erzsébet Budapest, Bucsák Mária, özv. Böröcz Jánosné Kis-Unyom, Bocsi Ágnes Pétervására, Császár István Kis-Unyom, Doktorits József Kis-Unyom

Deutsch Flórián, Deutsch Borbála Strém, Fáber Anna Budapest, Fischer szül. Demel Magdolna Plasiez, Jeli Teréz Budapest, Keeskés Rozália Budapest, Kovács Verona, Kuglies Rozália, Kálmán Teréz Kis-Unyom, Kroboth Ferencz Strém, özv. Kauser Jakabné Budapest, Leisztinger István Kis-Unyom, Magyar Katalin, Móriéz Ida, Mészáros József, Móriéz János Kis-Unyom, Medvecki Anna Budapest, Nagy Rozália, Németh János Kis-Unyom, Nagy Magdolna Pétervására, Tancsics Rozália Kis-Unyom, Tóth Anna Pétervására, Unger Rozália Strém, Velbász Anna Budapest, Varga Francziska.

(Polytatjuk.)

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszító,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

**Budapesten,
VII., Rottenbiller-utca 6a.**

★
Elvállal

*magánlakások, egyesületi-
és körhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.*

WALSER-VARGA-féle

Sacra, etiam, erga a. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 8 kor., e) finomabb borjúbőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjúbőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsokkal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, folkkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

— Ára a 14 új órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér. —

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

— Előfizetési ára —

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványtálmot ingyen.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József Ily és Klotild Ilyasszony öcs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgynak a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fall és oltár-
gyertyántartók és oltárlámpákat.
Monstranciák, stáció-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhímezésekben, valamint
hímzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monstran-
cia, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olcsón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.

